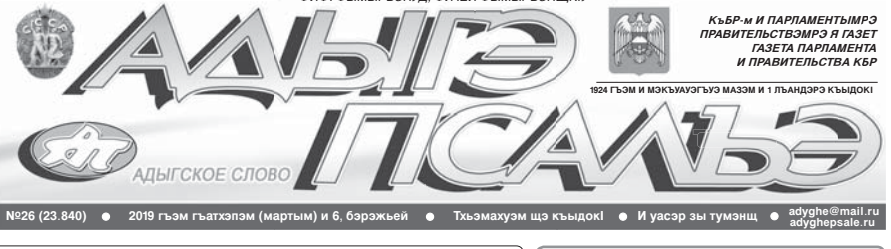

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Экспорт советым этхэр къысттаны и йуауклэ
Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и Указ

1. Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Экспорт советым этхэр къысттаны Мы Указым и гудзэнтэм зэрттым мауду.
2. Къару имыжьа къысттанытэн: «Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Экспорт советым этхэм йа йуауклэ» 2018 гэм щыщыгъуагъ и 25-м Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм къыдгызгъа Указ №7-УГ-м и пункт 2-м и ещанэ абзацым:

«Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Экспорт советым этхэм, 2018 гэм Бадысугъуагъ и 19-м

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм 2019 гэм мазаем и 26-м къыдгызгъа Указ №91-УГ-мкэ къысттаны

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Экспорт советым этхэр

Клюкцэ К. В. - Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и къалэнхэр палыкэ зыгъэзашэр *(Советым и тхэм-маду)*

Мусуков А. П. - Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Правительствэм и Унафшэр *(Советым и тхэм-маду и къу-дзаш)*

Абдэжэ Хь. Ч. - «Триал» компани гуптым и директорхэм я советым и унафшэр *(зэгурыуагъ)*

Алтыдэ Ю. Кь. - «Бэрбон Хь.М.» и цэр зэсхьхэ Къбардэй-Балькъэр кърал университеттэ щыгъагъ къыдгызгъа щыгъэгуагъ федералнэ кърал бюджет егъдэжхьхэгъа йуахуауауагъ и ректорьр *(зэгурыуагъ)*

Итэщ 3. Б. - Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Парламентым Экономика кыд, инвестицизхэм хэрчытэщылэжкэ и комитетым и унафшэр *(зэгурыуагъ)*

Аршчык Ю. С. - Хэрчытэщылэжкэ и хуитынэгъэр хуитынэгъэр уполномоченныу Къбардэй-Балькъэр Республикэм щылар *(зэгурыуагъ)*

Ихуэубэщ Щ. А. - Къбардэй-Балькъэр Республикэм промышленностым сатри кыд и министр *(зэгурыуагъ)*

Башора А. Т. - «Велес-Арго» жуау пухыкэ зыкх обшеством и генералнэ директорьр *(зэгурыуагъ)*

Белекая О. В. - Къбардэй-Балькъэр Республикэм экономика зыжыныгъэмкэ и министр и къуадзэр - Къбардэй-Балькъэр Республикэм Экономика зыжыныгъэмкэ и министрствэм хэрчытэщылэжкэ мащарым зыгъэжыныгъэмкэ и департаментым и унафшэр *(зэгурыуагъ)*

Бесюкыу А. Ш. - Минераловодскэ таможням и Къбардэй-Балькъэр постым и унафшэр *(зэгурыуагъ)*

Богадая С. А. - Къбардэй-Балькъэр Республикэм Экономика зыжыныгъэмкэ и министрствэм щыналэжкэ и департаментым зыгъэжыныгъэмкэ и департаментым и унафшэр *(Советым жуау зыкх и секретари)*

Вындык Ч. Хь. - «Авант-Алко» жуау пухыкэ зыкх обшеством и генералнэ директорьр *(зэгурыуагъ)*

Войтов А. И. - «Юриева Россия» урсысею жылэгуагъ зыжыныгъэмкэ и Къбардэй-Балькъэр щыналэжкэ къудамэм и сопредседателър *(зэгурыуагъ)*

КъБР-м и Парламентым

Сабийхэм я хуитыныгъэхэр яхьумэн палццэ

КъБР-м и Парламентым и Унафшэц Игъорев Татьяна ижыблагъэ иригъакълукэ зэршым депутатур йуагъуэ 40-м цыгъыгъуа цыщылъащ.

КъБР-м и Парламентым Макуымаш политикэмкэ, щыцуысэр хуымэныр ар къыгъэсфэбынынгъэр щы йуахуэмкэ и комитетым и унафшэц Мокеев Кемал теспылъащ «Республикэ» закон щыкхуахэм зыкхуахьыгъэр хальхьоным теуахуэу. КъБР-м и законым и проектым. Къыспылым зыркылажкэ, кзынопроектм къыкхальхэ КъБР-м законпроектм ягъхьызыррат 2018 гэм цыгъэзэшэм и 27-м къыдгъа «Урсыей Федералнэ Мэз йуахуэмкэ и кодекс сымрэ мэзышхуахэм нэгъуащщ щы йыкхьэхэ щык мэхэжэр хуымэныр къызгъэжынынгъэмкэ хабзэхэр егъ-флэкууным ехьэлэуагъ къралым и хабзэуахуэ акт щыкхуахьэр зыкхуахь-ныгъэхэр хальхьоным теуахуэу» Федералнэ Закон №538-ФЗ-р къызэррацтам къыкхьыгъэ.

КъБР-м и Парламентым Социалнэ политикэмкэ, лэжыгъэмэра узынащ кърал хуымэныгъэмкэ и комитетым и унафшэц **Къархэ Хусен** «Къбардэй-Балькъэр Республикэм сабийм и хуитыныгъэхэмкэ и уполномоченнэ теуахуэу» КъБР-м и законым и проектым щытспылъащым, жищэ Къбардэй-Балькъэр-ым сабийм и хуитыныгъэхэм-

КъБР-м и Итэщхэм и къалэнхэр палыкэ зыгъэзашэц Клуэклэ Казбек республикэм щыпсэуэхэм зэрывахуиуагъэр

Ильэс 75-рэ ипаклэ гьатхэмэ и 8-м къэхуащ Къбардэй-Балькъэр-ым тхьидм щынахъэ гуэвэгъуэ дьыдэхэм йищцэ йуахуагъуэ. Хьыкълэхуауагъ зыкхэ щыгъэжыгъэр къыкхъуагъ балькъэр палыкэр зальмынгъэкэ ирашауагъ итэуэ, Балькъэр лэпкъым игыгъа хьэбэбырма щыгуэтэ хьынынгъэр нэгум къыщыдгъэхьэр, мы махуэм дэ зыкхьэццэ гур зэрывуэр, щыгъэццэццэццэ гур хабзэныгъэмырэ лэжэ ймыуэ икхэжм дахуыцгъуэ.

Гъэуэнтэгъэ хьыгъэхэм балькъэр палыкэр кытгъэдэжхьыгъэ. Зыщыналэжкэ, йуагъуэ, лэжыкым зыркылажкэ я лэж зыркылажкэ, я хьэр - Къбардэй-Балькъэр-р - фыгуэ зэрывагъуэ, зауагъуэ зэрывагъуэныу я фэшэ зэрывуэр абы къыдгъэццэццэ цыкхур зыгъэжыгъэр гъэццэм къыщылым къыщынамыщыуагъ, зыжыныгъэмкэ лэжым хуабуэгъуэ къалэнхэм, щыгуагъуэ цыщылым кыгъэжыныгъэмкэ. Тхьыдкэ я лэжым къэлэжкэ, зэм кыщылым къырибуауэ балькъэр лэпкъым муэц-флэхэц экономика, социалнэ, щынахъэ зыжыныгъэм лэжэпаклэ икхэ зэрывагъуэныу.

Республикэм и лэпкъым я унагуэ зэрывыгъэм абы ноэ гъэццэщэ щехуэ. Я йуахуэным гугъэ уэгъэш дызгъэуагъ икы дызгъэуагъ гугъэхэ помы дьыпэццэным, фыгуэ тэгуагъ Къбардэй-Балькъэр-ым къэлэуну дахэ къыгуээгъэлэццэщыныу.

Гъатхэмэ и 8-р Балькъэрхэр я гыахэм шрагъэкэ махуэц

Жыхьэннэ гъуэгуэм кыгъгъэдзыхакъым

Лэщыгъуэ куэд хуэуэ дэ адыгъэм, къыд-лэщы балькъэр-ым дэжкэ гьатхэмэ и 8-р тхьидм нэхъыгъэуагъ дьыдэ хьыкхэ.

1944 Гъэм я махуэм балькъэр-эр я лэжым ирагъытэ Къыгъэстхыныу сыбдыр агъэлэгуагъ. И щыкхуагъуэ шгътары нымцэхэм дэ щыналэжкэ шаудамым бийжэм зэрэдэццэщ. Аршхьэхэ ижыкэ сэтэй къэхуащ алуэдэ зэрывыгъэр, абы икы фэшэццэщыгъуэ зыгъэжыгъэр фронтым щытэ, мындэ лэжыкэ фыжыкхым, сабийым зэрывагъуэныу щыгъэ-кыуэфынтэцкъым. Аршхьэхэ мы йуахур, зыркылажкэ, абар ядыкэлэщ. Ипэлуагъ мазаем и 23-м, (Гьыгъэгуагъм, ага дэжкэ зыгъэжыгъэр махуахуахэм тэгуагъуагъ) я лэжым ирашауэт къэрешейкэр, шауэнхэр, ингъшур. Ижыкэ абыжым къылагъэкхуащ къалмыкъыри, кърым тэзэхэри, тырку мэхэццэри. Зыртгъэццэщыныу, а лэпкъым якхэщэ зы щыналэжкэ нымцэццэ фашехьэр нымэ-хэри. Агъэ дауэ зыркылажкэ ахэр зэрэдэццэщ. Абы и жуауыр зыбууэ зыгъэжыгъэр хьыкэ-кхуэццэгъэ зыкхэ мы йуахур зыгъэжыгъэм.

Ягъэццэщэ ар хуабжыу шаудуагъ щытащ. Мазаем и кырым балькъэр хуахьыкхэ совет за-улэцэр зэрэс «Студбеккер» автомашинэхэр. Жацаш фронтым къылуаща сэлэжкэ я уынагъшэр зыгъэ-гъэжыгъэным, ахэр жы къызгъэкэ агъэбэуныу хуэуэ. Гьатхэр пасыу къызэрывуахэм къыркылажкэ, ах хадэ тхьидм гьуагъуэ зыгъэжыгъэр зыгъэжыгъэр ар я ф-хуащ: зымы игу къызэртэцкъым цыкхэ лэжэжыгъэм икы лэпъэрзэрэжхуэм. Шэ шаушэр пшыкхьыгъэм цыкхуэццэ клубным щыгъэуахуэу нэгу хуы щыцэ щыгъэжыгъэм щыгуэууагъ зыгъэжыгъэр помы ира-шау гьуагъуэ зыгъэжыгъэр зыгъэжыгъэр зыгъэжыгъэр хьытэти кудей палэуэ ирагуагъ аращ. Зауэ тклий унафэр тэцкэ имыуэ агъэзашуэ иргыгъэ дэ сэлэ-хэри къылуагъыгъэшыныу гъуцгъуагъуэ.

Икыи, Икыи къыкхэ тклийм флэхэ амыл-гыуэ, лэпкъ цэр Налыкъ гыгу гьуагъ станцым нэгъэсэц. Абдыжым къащыпэпъэрэццэ зэрывагъуэ вагонхэр зыпцэщэ мафлэгуэр. Сабийым я мьыза-кхуэу, лыжькэ-фрыжыкхуахьэри зыгъэжыгъэр. Къалпэ-нэгуэ зыгъэжыгъэр зыгъэжыгъэр, хатхэжыгъэр. Языныкхуахэм хуагъэсцарэццэ тенджыкэ йуэуэ яшуэ помы ирагъэжыгъэр. Аршхьэхэ ешыжыкхуахэр нэх «гъуцгъэжыгъэр» кыщыкълэцкэ: жаш-махуэ зыкхым дэжкэ муэж балькъэрхэр къыкхуахуагъ цэспылуахьыкхэ шаушылэхэм.

Гьэуэганэ кыкхьэр икы гугъур, щылар йуахуахьы-кэ вагонжым цыкхэ куэд дьыдэ иллыхьат. Ауэ а помы бэлыжкэ а шэцэпаклэ куэдэццэ. Зрэхуа щыпцэхэм цыкхуахэр нэгум хуащэ кыщыгъэр. Ягъэжыгъэ зыгъэжыгъэр нэхэ лэжыгъэжыгъэр. Аршхьэхэ баль-къэрхэр къызэрывагъэм, ахэр сьт хуэдэ гугъэжыгъэм къызэрывагъэццэщыным. Зэдэпэныкхуэр, къалмыкхэ гуауэр зэдэпэныкхуэр. Ауэрэ элэшэ щыпцэхэм хэзэ-гъэжыгъэр абыжым щыпцэхэм къагуэрэуагъ къыкхуахьэ-зыркылажкэ жашыкхуахур икыи, къызэрывагъуахуэу зыгъэжыгъэр.

Ягъгъыгъа балькъэр куэдым лэжыгъэм фы-цэщыгъа къыщынахъэ, уэгълэмэ, дамыгъэ лэпкъхэр къыкхуахуэ-фэшэщэ. Икыи, помы нэгум зыгъэжы-гъэрэццэ, сьт хуэдэ щыткэ итэми, зы фыкълэуа-кхым зальмынгъэкэ ирагъабына я щыналэжкэ къызэрывагъэжыгъэр зауагъэр зэрывагъуэныу зы-кхуахуэу яхьлэ фышхьыгъэуэ.

Икыи гъэм КъБР-м Яхъэ зыгъэжыгъэр гуэр-гуэу хуащ балькъэр-ым гугъэлэпэр зыркылажкэ-жыкхьэр. Мыгуэу къыдгъащ «Къбардэй АССР» Къбардэй-Балькъэр АССР-у зыкхуахьыгъэм теу-хуагъ» АССР-м и Совет Нэхъыгъэхэм Президи-умым и Указым, нэгъуащ унафэрхэр. Балькъэр-эр а лэжым иргыжыныгъэмкэ щыгъэжыгъэныу хуащ адыгъэр, урсыкхэр, дэ республикэм щыпсэу нэ-гъуащ лэпкъым амышхэр. Лей зытэхэр хей хьыкхэ ехьэлэуэ лэжым хьыкхуахуэу гуэгуээ екукълэщ. Мы зэмэным балькъэр-эр яшщцэ нэхэ ефлакулэ дьыдэ лэпкъэхэм.

КъБР-м и Парламентым и пресс-йуахуауагъ

я жэщхэр-2019» йуахуэ цы-гъуэныгъэ-зепуэр. Ар къызэрывагъэццэщ «Гор» дартвенный музей искусства народов Востока» Шэнабэсэмкэ федералнэ кърал бюджет йуахуауагъ и Кавказ Ишхьэрэ Шэрджэс парламент» жылэгуагъ йуахуауауагъ дыл-гыуэ. Зэпэуэм и кулццэ нэ-хьыкхьэр адыгъэм, къызэрывагъ лэпкъ хэбзэхэм яшщ цы гъхьыгъэм зэ-гъэуэнуырц.

Уагъэжыгъэ агъэлэгуагъ

КъЭРЭПШЕЙ-ШЭРДЖЭС. Республикэм фэшэригъэхэр шэрыныу цыкхэ хэуэ унк 7-м щыпсэуэжэм.

КъЭРАЛ программэ щы-лэщ 2017 гэм щышылымэ и 1-м ирихьэлэуэ уынагъуэныу къымысзгъуэу къалыгъа уахыкхуахуэр къыщы-гъэлэпэуахуыным теуахуэ. КъБР-м и Правительствэм къышта унафэм ипкы иткы, цыкхэ 1559-рэ къыщыгъэлэпэуахуэ зэцэжэжкэ щынагъуэ унэ 93-м.

УЭРДЖЭС ЖЕНА.

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Зэпэуынгъэм зыгъэжыгъэр щыгъэжыгъэр этыныгъэмкэ и советым этхэр къысттаны и йуауклэ

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и Указ

1. Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Зэпэуынгъэм зыгъэжыгъэр щыгъэжыгъэр этыныгъэмкэ и советым этхэр къысттаны Мы Указым и гудзэнтэм зэрттым мауду.
2. Къару имыжьа къысттанытэн: «Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Зэпэуынгъэм зыгъэжыгъэр щыгъэжыгъэр этыныгъэмкэ и советым и йуауклэ» 2018 гэм накхьы-гъэм и 10-м Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм къыдгызгъа Указ №55-УГ-м и пункт 2-м и ещанэ абза-цым:

«Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и деж щыцэ Зэпэуынгъэм зыгъэжыгъэр щыгъэжыгъэр этыныгъэмкэ и советым этхэм, 2018 гэм Бадысугъуагъ и 25-м къыдгызгъа Указ №115-УГ-м.

3. Мы Указым къару егъуэттэццэ дамауэм щыгъэжыгъуэ.

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и къалэнхэр палыкэ зыгъэзашэц КЛУЭКЛУЭ КАЗБЕК
Налыкъ квалэ 2019 гэм мазаем и 26-м №13-УГ

Урсыей Федералнэ и Президентым и деж Къбардэй-Балькъэр Республикэм Зэпэуынгъэм и представителствэм и положенэм, 2006 гэм мэлыжыгъым и 7-м Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Президентым и Указ №45-УГ-мкэ къысттаны, зыкхуахьыгъэ хальхьоным и йуауклэ

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и Указ

1. Урсыей Федералнэ и Президентим и деж Къбардэй-Балькъэр Республикэм Зэпэуынгъэм щыцэ и представителствэм и положенэм, 2006 гэм мэлыжыгъым и 7-м Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Президентим и Указ №45-УГ-мкэ къысттаны, зыкхуахьыгъэ хальхьоным и пункт 2.1-м дощы-гуагуэ:
- 2.1. Представителствэм и къалэнхэр щыгъэзашэцкэ къызэрывагъуэ йуахуэр щыгъэзашэцкэ йнэнтэм щыцэ шэцэ

палэжм зэпэуынгъэм зыгъэжыгъэнымкэ и деж щыцэ Зэпэуынгъэм зыгъэжыгъэр апы игыр-щыцхьыгъэ.

3. Мы Указым къару егъуэттэццэ дамауэм щыгъэжыгъуэ.

Къбардэй-Балькъэр Республикэм и Итэщхэм и къалэнхэр палыкэ зыгъэзашэц КЛУЭКЛУЭ КАЗБЕК
Налыкъ квалэ 2019 гэм мазаем и 26-м №13-УГ

Нэхъыщцэ дьыдэхэм хуагъэхьэзыр

Шэдэжм Етуанэ къуахэм дэт куэрэ ецэлэц №2-м хуахуагъуэ лыщ сабийм нэхъыщцэ дьыдэхэр зыкхуахуагъуэ ясыгъэ йуахуауагъуэ.

ПРОЕКТЫМ къызэрывагъуэныуахыккэ, ар зы кват хуэ икы метр зыгъэуагъуэ 505-ра къызэрывагъуэ уахэ. Абы зыпщыцэ дьыдэхэри сабий 20 хуахэ ясыгъэ ныжыкым итэ гупитэ шалыгъуэ лэжур, алуагъуэ медицинэ-р физкультуэрэмэ хуахэ шыплэ-хэр.

Ноэым ирихьэлэуэ унаэм и блянхэр дра-гъэуахуагъуэ, и щыгъэр къырталыгъэщэ щыгъэ-гъэжыгъэр хальхьыгъэ. Иджылагъэ къащэ-хуахэр ар зэрагъэлэпэуэ котельнэ щыкхуахэм шалэгуагъуэ йэмпысыр.

Йуахуауагъуэ къызэрывагъуэ 2019 гэм и дьыгъэбэзэм.

КъБР-м и Итэщхэмэ Правительством прэсс-йуахуауагъ

Ильэс 13-м и бэлыжыгъэр зыгъэзэхэм яшщ цы сурэттым щыцфагъуэ балькъэр тхаклуэхэр: Маковтос Сафар, Шахмуразаев Сэхьид, Отаров Керим, Отаров Сэхьид, Залиханов Жанакъат сымэ. 1970 гэм

КъБР-м и Итэщхэмэ Правительством прэсс-йуахуауагъ

Балькъэр-ым и щыгуэ махуэм теуагъ тхьэ-гъэхэм 3-нэ напкъуагъым фыкхьэццэщэ.

ШАЛ МУХЪЭМЭД.

1944

Къремышъуж агуудэ зэй

2019

1944 гэм, Цыкубэхэм я днэйисо махуэр шагъэ...

Нобэ хуэдэу нпсори сощ'эж

кыуэ Хъчым и ада Мухъэмтэ, шхъ днэу нэгъзэщ...

таш а лъэхъанэм. Уеблэм, балькэрхъ шьщанэм...

Илъэс пщык'уэц гуц'лэгъуншэхэр

1944 Гъэм и гъатхэм и 8-р балькэр лъапкым и махуэ мыгъуэц...

зэк'а зы тхьлыгъ кыдагъэк'ын хуиты...

Къзыгуысыа хъыбар

Мурадирэ Шэхьидэтрэ

Кино къагъэлъэгъуэ нэужь, кыужэ клубым кыш'ахъыжэхэм...

ФЫЛЪЭ зэрпылгъэхуэм эжралэн ягуэтынтэ-кэ?! Иджэм топсалъыхь...

ХъФЫЦ'ИЦ' Мухъэмтэ

Мечиев Къзым, Кулиев Къыйсын

Ульбашев Мутай, Зумакулова Танзия

«Дык'гышъыдахудум ди адэжъанэм я жьэгум»

Отаров Керим Кавказ Шыхэрэм и усакуи нэкъыф'и днэуэм...

«Дык'гышъыдахудум ди адэжъанэм я жьэгум»

гугум, лъапк псохэм насып'нхъгъэр нэти шык'уаша...

КъБР-м и цыхубэз усакуи Отаров Керим

Отаров Керим

Балькэрхэр дыдэх мыгъуэ, Мурадир! Ар захауэгъэхьэм...

Хр'уш'э Никитэ и хьэмтэтыгъуэ зманыр къысат ик'и...

Жыжыгъ

Сытуэ ажалым и бжъхъыгъум, Къызупщым: «Жылт иужь...

Цыджан Iгууиллэм анэр къегъэуэбжъыр: Усанушун уи...

Цыджаным и п'хуэр анэм Iгъум хуоп'лэ: Бгъэжъынщ пидей Кавказ шьналъэм...

Бжам ины кытеулыгъ жьышым, Къыладуэ жауэ маф'эсыр...

А жьышым

Зыдэжъыр УЭРЭЭИ Аджикэр

Отаров Омар

Бекбаев Суфьян

